

“El cor quiet”, de Josep Carner

*Guia de lectura i orientacions
per al professorat*

Artur Garcia Fusté

50
Josep
Carner

Jornada Pedagògica Josep Carner

27 de maig de 2021

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

**Institució
de les Lletres
Catalanes**

Josep Carner

Barcelona (1884) - Brussel·les (1970)

- Infant prodigi.
  - Renovador de la poesia catalana.
  - Joventut trencadora.
  - Gran reconeixement públic.
  - Poeta, traductor periodista i diplomàtic.
  - Símbol de l'exili.
- Autor d'obres com:
    - *Els fruits saborosos* (1906)
    - *Auques i ventalls* (1914)
    - *La paraula en el vent* (1914)
    - *El cor quiet* (1925)
    - *Lluna i llanterna* (1935)
    - *Nabí* (1941)
    - *Arbres* (1953)
    - *Llunyania* (1952)
    - *Poesia* (1957)

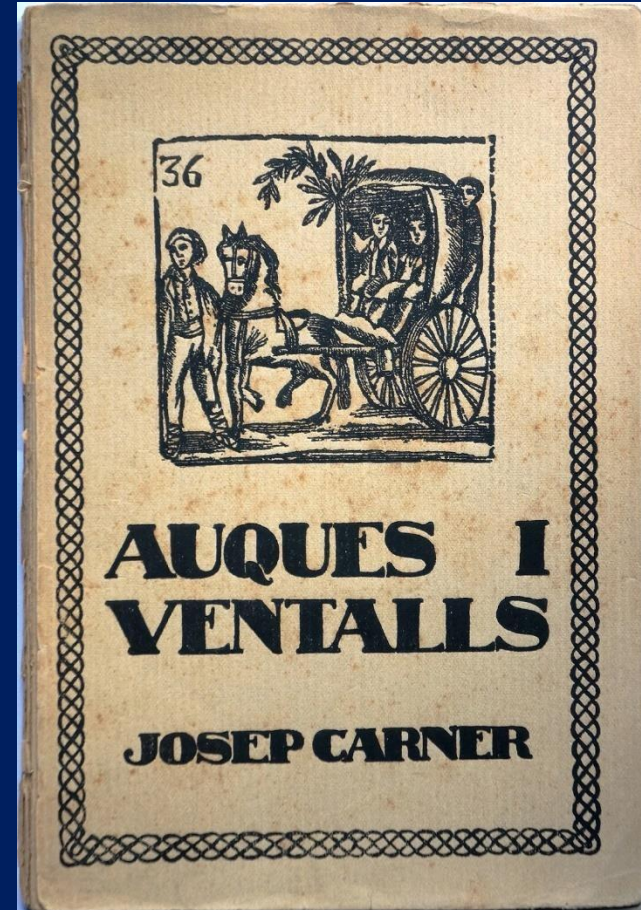
Etapes. Infància i joventut (1884-1914)

- Publica des dels 12 anys.
- *Llibre dels Poetas* (1904) i *Els fruits saborosos* (1906).
- Participa en Jocs Florals. Mestre en Gai saber (1910).
- Gran fama entre els cercles literaris.
- Autor i traductor teatral.
- Col·labora a la premsa.
- Articulista i poeta a *La Veu de Catalunya*. “*Rims de l’hora*”.

Etapes. Consolidació 1914-1924

- *Auques i ventalls* i *La paraula en el vent* (1914).
- Punt d'inflexió en la poesia catalana.
- Ironia i amor. Distanciament del jo.
- Casament (1915) amb Carmen de Ossa.
- Inici carrera diplomàtica (1921), a Gènova.

Etapes. Maduresa. 1925-1939

- Manté el contacte amb el país tot i la distància
- Comença a refer la seva poesia.
- *La inútil ofrena* (1924), *El cor quiet* (1925)
- Eixamplament d'horitzons (també) més enllà d'Europa:
  - San Jose
  - Le Havre
  - Beirut
- Els seus textos en deixen constància.
- Trencament total a causa de la Guerra Civil

Etapes. Exili definitiu. (1939-1970)

- Exili a Mèxic (1939-1945).
- Retorn a Brussel·les fins a la seva mort.
- Publicació de l'obra mestra *Nabí* (1941).
- Refosa de l'obra anterior que veu la llum a *Poesia* (1957).
Testament poètic.
- Breu retorn a Barcelona (1970).

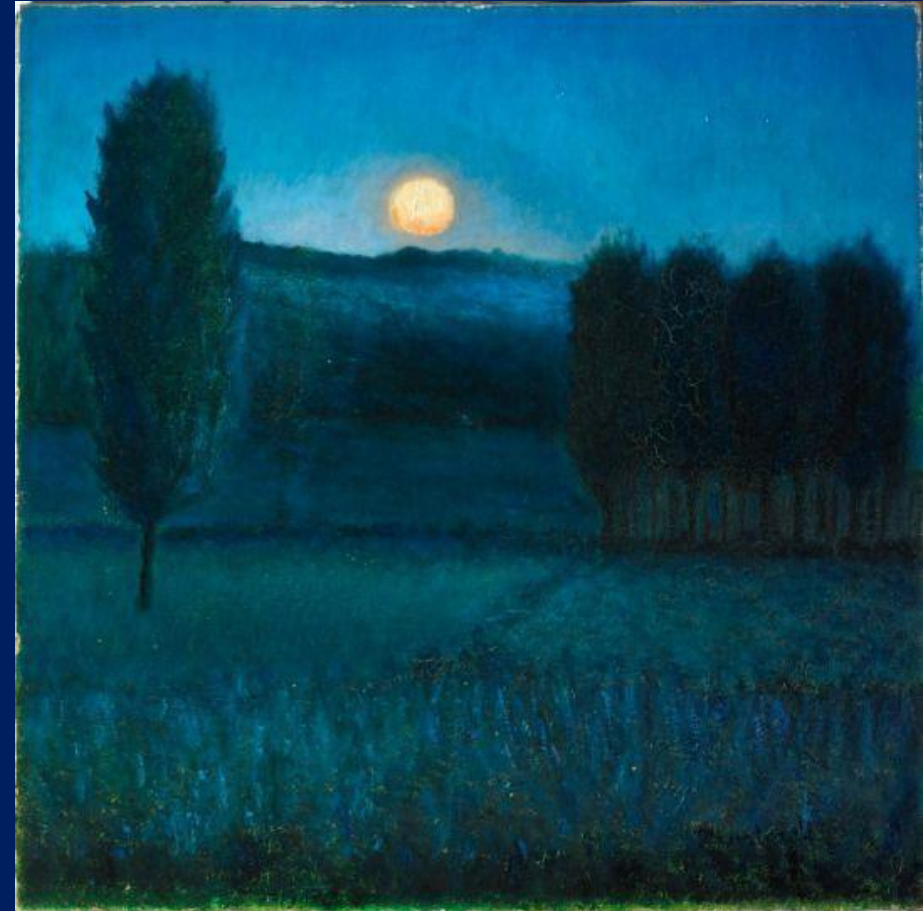

Què significa *El cor quiet*?

- Obra de maduresa.
- Projecció d'un jo poètic equivalent al de *Les bonhomies* (1925).
- Trencament amb part de la seva poètica anterior.
- Obertura de nous horitzons temàtics i estilístics.
- Primer poemari concebut des de la distància.
- Manté el to personal i inconfusible.
- Incorpora reflexions que van més enllà de la "ironia festiva" amb la qual se l'identificava.
- Llibre molt ben calculat, en 5 parts. Veu poètica en evolució.

El cor quiet. Les nits.

- Pòrtic del llibre.
- Jo poètic marcat per la desorientació i la solitud.
- Qüestions vitals sense resoldre.
- Importància del verb “glatir”.
- El llibre comença amb un cor “inquiet”
- La foscor nocturna fa aflorar les pors més íntimes.
- Cerca de resposta en la religió
- Preguntes que no tenen resposta.
- “El beat supervivent”. «La nit és, com la mort, viventa».

El cor quiet. Els arbres

- Aproximació a la natura
- Ús de la fal·làcia patètica i de la prosopopeia.
- Atribució d'actituds humanes a les plantes.
- A través dels arbres ens parla de lliçons o actituds humanes.
- Valoració de la saviesa natural.
- Perdurabilitat i seguretat en contrast amb la incerta vida humana.
- Viatge a diverses parts del món.
- Gènesi del que serà, anys més tard, *Arbres*.

El cor quiet. Les estampes

- Secció central del llibre. La més llarga.
- Conjunt d'imatges, de postals.
- Nova aproximació del “jo poètic” a la resta de la societat.
- Acostament a paisatges rurals i humans.
- Reconciliació gradual del jo envers el món que l'envolta.
- Voluntat d'identificació, lleu, subtil, amb les imatges que descriu.
- Ordenació seguint el pas d'un any, tècnica que Carner va fer servir en altres poemaris seus com *Auques i ventalls* o *El tomb de l'any*.

El cor quiet. Les adreces

- Poemes dedicats a persones concretes, a efemèrides.
- Un nou pas a l'acostament a les persones.
- Ja no hi ha només una visió contemplativa.
- Voluntat explicitat d'entrar-hi en contacte.
- Són poemes-dedicatòria.
- Converteix poemes de circumstàncies en composicions que traspassen l'anècdota que els va motivar.
- Ex. "A unes glicines..."

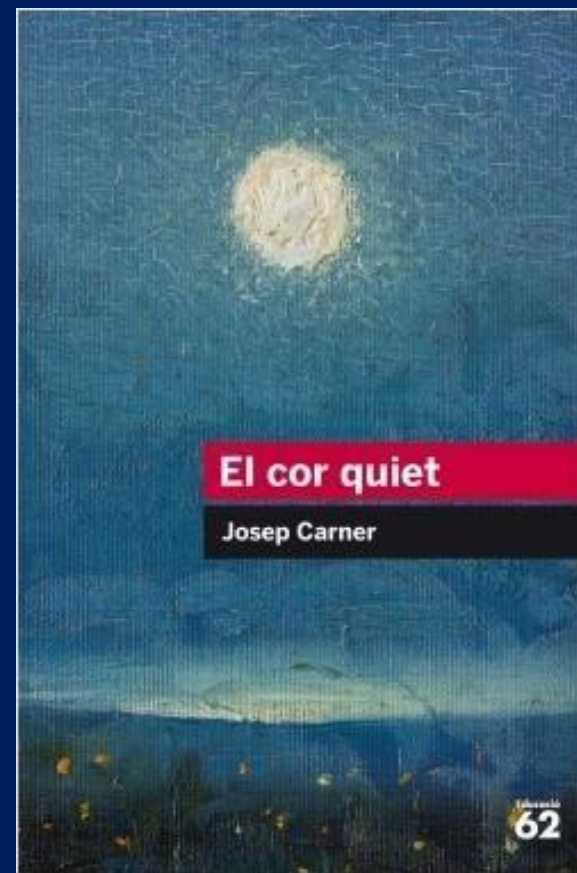

El cor quiet. L'assenyament

- Substantiu creat per Carner que dona nom a la idea del llibre.
- Hi podem traçar un pont amb la 1a secció, “Les nits”.
- Assumir que la manera de situar-se al món és acceptar el seny i la maduresa de l’edat adulta.
- El neguit de la 1a part (Les nits) hi és, però s’accepta com a consubstancial de l’edat adulta.
- Idea d’humilitat. Transcendir, només, amb un llegat poètic que descriu la modesta visió del món d’aquesta obra.
- En contra dels trasbalsos que ens brinda la vida, el cor pausat del poeta, la reflexió i la calma.

Com treballar *El cor quiet* a l'aula?

- Lectura exigent, pel contingut i l'estil.
- Intentar buscar nexes entre temes i tòpics del llibre i la vida adolescent.
- Treball interdisciplinari.
- Entendre que Carner és un clàssic sempre vigent.

Com treballar *El cor quiet* a l'aula?

- Activitats que ressegueixin paral·lelament:
  - El periple del jo poètic al llarg del llibre
  - La creació d'un retrat personal dels alumnes que el llegeixen.
- Entendre el sentit del llibre.
- Fer una reflexió personal i adaptada a l'edat de les preocupacions i temes que tracta el poeta.
- Combinar lectura i comprensió de l'obra amb aspectes dels poemes que els acostin a qüestions més personals i actuals.

Com treballar *El cor quiet* a l'aula?

- Vuit sessions
  - Introducció
  - Les nits
  - Els arbres
  - Les estampes (dues)
  - Les adreces
  - L'assenyament
  - Conclusions

El poeta fa un trajecte de les pors de la maduresa a l'acceptació.

Els alumnes elaboren un "autoretrat" de quins són els seus neguits i els seus projectes quan rondaven la majoria d'edat.

Com treballar *El cor quiet* a l'aula?

Algunes propostes d'activitats:

- Reflexions conjuntes sobre les pors i les esperances de futur.
- Treball a partir dels conceptes que van apareixent al llarg del llibre com: seny, oblit, folia, fe, ànima, recança, maduresa, saviesa...
- Associar records personals a elements de la natura.
- Comparació d'alguna de les "estampes" amb alguna imatge del passat personal dels alumnes.
- Imaginar estampes de futur a partir de "Cançoneta incerta"
- Escriure una "adreça" a un company o amic.

Com treballar *El cor quiet* a l'aula?

Algunes propostes d'activitats:

- Comparació amb algunes cançons pop del grup Mishima.
- Creació d'un banc d'imatges d'arbres per il·lustrar els poemes.
- Mapamundi amb les rutes carnerianes que es deriven de la lectura del llibre.
- Treball del poema "Venus" a partir del quadre de Botticelli.
- Relacionar poemes dels Arbres de Carner amb alguna de les *Flors* de Rodoreda.
- Relació entre poemes de Carner amb poetes actuals com Maria Cabrera.

Com treballar *El cor quiet* a l'aula?

Conclusions

Aconseguir:

- Una llista/reflexió de les pors i temences en aquest moment vital.
- Un text de record associat a la naturalesa.
- Un text de record d'alguna imatge significativa del passat.
- Un text que intenti descriure una imatge del futur.
- Un text oral dedicat a un company o amic on explica què valora d'aquesta persona.
- Una exposició on, des dels 17-18 anys, es reflexiona sobre el valor de la maduresa i com l'entén la poesia de Carner.